

Läsanvisningar till regler om byggande

Regelsamlingen ger en helhetssyn

För att förstå Boverkets byggregler, BBR, är det viktigt att inte läsa bestämmelserna lösryckta ur sitt sammanhang. Boverket ger därför ut en regelsamling som innehåller tre delar:

- Del 1: **Läsanvisningar** som innehåller både information om regelverket om byggande i stort och information om just BBR. Syftet är att öka förståelsen för reglerna och sätta in dem i ett sammanhang. Det är viktigt att tänka på att läsanvisningarna inte är regler, utan en bakgrundsinformation om reglerna.
- Del 2: **BBR**. Här finns Boverkets byggregler, BBR (BFS 1993:57 med ändringar t.o.m. BFS 2008:6).
- Del 3: **Lagar och förordningar** innehåller utdrag ur plan- och bygglagen samt plan- och byggförordningen, byggnadsverkslagen och byggnadsverksförordningen.

Från lag till allmänt råd

Regler är samlingsbegreppet för bestämmelser i lagar, förordningar samt myndigheters föreskrifter och allmänna råd. Vem som beslutar om vad illustreras här:

Regler	Beslutas av
Lagar	Riksdagen
Förordningar	Regeringen
Föreskrifter	Myndigheter
Allmänna råd	Myndigheter

Myndigheters föreskrifter och allmänna råd är ofta mer detaljerade än bestämmelserna i lagar och förordningar. Det beror på att myndighetsreglerna är regler för hur man tillämpar de krav som ställs i lagar och förordningar.

För att en myndighet ska kunna ge ut föreskrifter måste den ha fått ett bemyndigande av regeringen. Däremot får en myndighet ge ut allmänna råd inom sitt verksamhetsområde, utan att ha något särskilt bemyndigande.

Kraven i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter är tvingande regler. Allmänna råd, däremot, är inte tvingande regler utan anger ett sätt för hur någon *kan* eller *bör* göra för att uppfylla ett krav i en tvingande regel. Ett allmänt råd kan också innehålla en upplysning eller en hänvisning.

Vad är syftet med reglerna om byggande?

Reglerna i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVL, förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVF, och Boverkets byggregler, BBR, handlar bland annat om tekniska egenskapskrav. Det är samhällets minimikrav på byggnader vad gäller utformning, tillgänglighet och användbarhet, bärförmåga, brandskydd, hygien, hälsa, miljö, hushållning med vatten och avfall, bullerskydd, säkerhet vid användning och energihushållning. Reglerna ska uppfyllas oberoende av om bygglov eller bygganmälan behövs. Det är naturligtvis tillåtet och möjligt att bygga bättre än vad minimikraven anger.

När ska de olika reglerna tillämpas?

BVL och BVF gäller för alla byggnadsverk, dvs. byggnader och andra anläggningar. BVL och BVF gäller både vid nybyggnad (uppförande) och ändring (tillbyggnad eller annan ändring). Vid ändring ska det enligt reglerna tas hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. BVL gäller dessutom vid underhåll.

BBR gäller däremot enbart för byggnader och endast vid nybyggnad (uppförande) och tillbyggnad (då byggnadens volym ökar). I BBR finns också regler för tomter som tas i anspråk för bebyggelse samt regler för mark- och rivningsarbeten.

I allmänt språkbruk är en byggnad en varaktig konstruktion av tak och väggar som står på marken och är så stor att människor kan uppehålla sig i den. I tillämpningen av

bygglagstiftningen har dock begreppet fått en något vidare innebörd. Villabygge med rest stomme, transformatorbyggnad, stort varmluftstält, carport och husbåt har t.ex. ansetts som byggnader.

Översikt av de olika reglernas huvudsakliga tillämpningsområden

Regler	För vad?	När?
PBL, Plan- och bygglagen	Byggnadsverk (inkl. byggnader) Tomter som tas i anspråk för bebyggelse Mark- och rivningsarbeten	Bygga nytt Bygga till Annan ändring Underhåll
PBF, Plan- och byggförordningen	Byggnadsverk (inkl. byggnader) Tomter som tas i anspråk för bebyggelse Mark- och rivningsarbeten	Bygga nytt Bygga till Annan ändring Underhåll
BVL, Byggnadsverklagen	Byggnadsverk (inkl. byggnader)	Bygga nytt Bygga till Annan ändring Underhåll
BVF, Byggnadsverksförordningen	Byggnadsverk (inkl. byggnader)	Bygga nytt Bygga till Annan ändring
BBR, Boverkets byggregler	Byggnader Tomter som tas i anspråk för bebyggelse Mark- och rivningsarbeten	Bygga nytt Bygga till
BKR, Boverkets konstruktionsregler	Byggnader Andra byggnadsverk under vissa förutsättningar Tomter som tas i anspråk för bebyggelse Mark- och rivningsarbeten	Bygga nytt Bygga till Annan ändring för tillkommande byggnadsdelar
BÄR, Boverkets allmänna råd om ändring av byggnad	Byggnader	Annan ändring än tillbyggnad

Även andra regelverk än det om byggande kan vara aktuella när man bygger. Det finns regler som är direkt inriktade på den verksamhet som byggnaden ska ha, t.ex. regler om arbetsmiljö.

I arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen och föreskrifter från Arbetsmiljöverket ställs krav på arbetsmiljön som har betydelse för utformningen av byggnader. Arbetsmiljoreglerna blir aktuella när arbete utförs för någon annans räkning, dvs. när det finns ett arbetstagar/arbetsgivarförhållande. I vissa fall gäller reglerna också för ensamföretagare. Vid all projektering av byggnader där det kan komma att utföras arbete för någon annans räkning är det alltså viktigt att tänka på vilka arbeten som kan bli aktuella och hur dessa ska kunna utföras under goda arbetsmiljöförhållanden. Även i flerbostadshus utförs ofta arbete av arbetstagar, t.ex. sophämtning, postutdelning, snöskottning på tak, trappstädning och service av ventilationssystem och hissar. Med stöd av arbetsmiljoreglerna finns det möjlighet att kräva förbättringar av arbetsmiljön i en byggnad, oavsett om byggnaden ska ändras eller inte. Arbetsmiljöverket kan vid en inspektion underkänna arbetsmiljön och förbjuda arbetsgivaren att utföra arbeten under de förutsättningar som råder.

Vem ansvarar för att reglerna följs?

Det är den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten (byggherren) som ska se till att arbetena utförs enligt bestämmelserna i PBL, BVL, BVF och BBR. Det är ofta fastighetsägaren som är byggherre.

Samhällets tillsyn över att reglerna följs ligger på kommunens byggnadsnämnd. Nämnden tolkar reglerna och övervakar att de efterlevs. Byggnadsnämnden har också ett informationsansvar och det är dit man ska vända sig i enskilda ärenden. Byggnadsnämnden har möjlighet att göra ingripanden när så erfordras. Regler om sanktioner finns i 10 kap. PBL. Länsstyrelsen utövar i sin tur tillsyn över byggnadsnämndens verksamhet.

Boverkets roll, förutom att ge ut föreskrifter och allmänna råd, är att ha uppsikt över plan- och byggnadsverksamheten i landet. Detta innebär att Boverket ska följa utvecklingen och lämna förslag på ändringar i lagar och förordningar. Boverket tar ställning i enskilda ärenden endast efter remiss från domstol eller regeringen.

Vilka regler gäller just nu?

Regler är "färskvara". En regelsamling kan av naturliga skäl endast omfatta de regler som gäller när den ges ut. Det är viktigt att hålla sig uppdaterad om ändringar av reglerna. Förändringar som har skett efter utgivningen av regelsamlingen kan följas i:

- Svensk författningssamling, SFS, när det gäller lagar och förordningar (www.lagrummet.se).
- Boverkets författningssamling, BFS, när det gäller Boverkets föreskrifter och allmänna råd (www.boverket.se).

Veta mer

Allmänna råd om ändring av byggnad, BÄR: Boverkets allmänna råd 1996:4. Boverket (2006). ISBN 91-7147-984-8. BÄR anger vad som gäller för byggnader vid annan ändring än tillbyggnad.

Boken om lov, tillsyn och kontroll – Boverkets allmänna råd 1995:3. Boverket (2004). ISBN 91-7147-853-1. Här anges bland annat vad som gäller vid bygglov, byggnmälan, tillsyn och kontroll.

Regelsamling för konstruktion – Boverkets konstruktionsregler, BKR, byggnadsverkslagen och byggnadsverksförordningen. Boverket (2003). ISBN 91-7147-740-3.

Regelverk för hushållning, planering och byggande. Boverket (2007). ISBN 978-91-85751-02-0. Regelsamlingen innehåller bland annat PBL i sin helhet och utdrag ur miljöbalken samt regler för hissar, typgodkännande och funktionskontroll av ventilationssystem.

Boverkets webbplats – www.boverket.se

Läsanvisningar till Boverkets byggregler, BBR

Hur hänvisar man till BBR?

Vill man hänvisa till BBR så bör man hänvisa till den bindande texten som finns i författningssamlingen. Det är inte lämpligt att hänvisa till regelsamlingen. Det räcker att hänvisa till grundförfattningen som *Boverkets byggregler, BFS 1993:57*, och då gäller även alla ändringar som gjorts av den. Vill man av pedagogiska skäl vara tydligare kan man lägga till "med ändringar". Vill man hänvisa till BBR:s lydelse vid en viss tidpunkt, så lägger man även till BFS-numret för den sista ändringen, t.ex. *Boverkets byggregler, BBR, BFS 1993:57 med ändringar t.o.m. BFS 2008:6*.

Hur ska man läsa BBR?

Det är viktigt att man inte omedelbart börjar läsa det avsnitt som direkt berör det aktuella området. Man behöver först känna till reglerna i avsnitt 1 och 2 som är gemensamma för alla avsnitt. Det är också viktigt att ta reda på när en regel har trätt i kraft och vilka övergångsbestämmelser som finns så att man verkligen tillämpar gällande regel.

BBR trycktes om i sin helhet år 2006 genom BFS 2006:12 (BBR 12). Avsnitt 1 har ändrats genom BFS 2006:22 (BBR 13) och BFS 2007:21 (BBR 14). BBR trycks nu, år 2008, om i sin helhet genom BFS 2008:6 (BBR 15). I denna regelsamling är de ändringar som har skett i BBR 13 och BBR 14 samt i den nu aktuella BBR 15 markerade med streck i kanten. I anslutning till en regel kan det finnas en parentes med ett BFS-nummer som anger när regeln senast ändrades.

Veta mer

En konsekvensutredning av ändringar som har gjorts i olika avsnitt i BBR finns på Boverkets webbplats – www.boverket.se

---